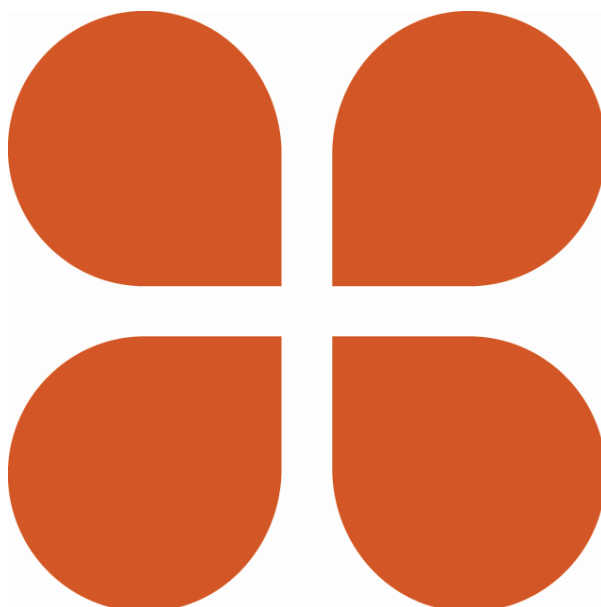

Stärka kulturmiljöarbetet i den regionala utvecklingen

**Strategi för Riksantikvarieämbetets
medverkan i det regionala tillväxtarbetet
och EU:s sammanhållningspolitik
2014-2020**

Riksantikvarieämbetet 2015

Box 5405

114 84 Stockholm

www.raa.se

registrator@raa.se

Innehåll

Inledning	5
Uppdraget	5
Utgångspunkter	5
Mål	6
Vad är kulturmiljöarbete?	7
Kulturmiljöarbete i den regionala utvecklingen.....	8
Möjligheter och utmaningar.....	9
Riksantikvarieämbetets prioriteringar.....	11
Aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt	11
Aktörer som genomför kulturmiljöarbete.....	12
Samverkan.....	13
Uppföljning.....	14
Förväntade resultat och effekter för aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt	14
Förväntade resultat och effekter för aktörer som genomför kulturmiljöarbetet	15
Referenser	17

Inledning

Uppdraget

Riksantikvarieämbetet har fått regeringens uppdrag att ta fram en långsiktig strategi som ska vägleda och utveckla myndighetens medverkan i det regionala tillväxtarbetet och EU:s sammanhållningspolitik under perioden 2014-2020.¹

För detta ändamål har beslutats om denna strategi som årligen kommer att användas vid planering och uppföljning av myndighetens verksamhet.

Utgångspunkter

Statliga myndigheter har sedan tidigare ett utpekat ansvar att medverka i det regionala tillväxtarbetet.² Bland annat ska myndigheter, inom sina verksamhetsområden, verka för att målet för den regionala tillväxtpolitiken uppnås. I myndigheternas verksamhetsplanering ska också insatser som bidrar till att uppnå målen i de regionala utvecklingsstrategierna och det regionala tillväxtarbetet beaktas. Med det regionala tillväxtarbetet avses insatser för att skapa hållbar regional utveckling och tillväxt.³

Som framhålls i Europeiska kommissionens meddelande *En integrerad kulturarvsstrategi för Europa*⁴ kan EU:s sammanhållnings- och landsbygdsutvecklingspolitik fungera som ett verktyg för att bevara, använda och utveckla kulturmiljöer, stödja kulturella och kreativa näringar och finansiera grund- och vidareutbildning av kulturarbetare. Även i *partnerskapsöverenskommelsen*⁵ och *nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020*⁶ lyfts kulturmiljö fram inom innovation, attraktionskraft, företagande, hållbart nyttjande, sysselsättning och social delaktighet. Kulturmiljöarbetet är således en möjliggörande kraft i genomförandet av det regionala tillväxtarbetet. Samtidigt beviljades endast ett fåtal svenska kulturmiljöprojekt stöd genom EU:s struktur- och

¹ Enligt uppdrag till Boverket, Havs- och vattenmyndigheten, Naturvårdsverket, Post- och telestyrelsen, Riksarkivet, Riksantikvarieämbetet, Skogsstyrelsen, Statens energimyndighet, Statens jordbruksverk, Statens kulturråd, Stiftelsen Svenska filminstitutet, Trafikverket och Verket för innovationssystem (N2014/2501/RT)

² Förordning (2007:713) om regionalt tillväxtarbete

³ År 2010 och år 2012 fick flera statliga myndigheter i uppdrag att ta fram en långsiktig intern strategi för arbetet med regionala tillväxtfrågor. Riksantikvarieämbetet fick detta uppdrag 2010 och tog då fram *Kulturarvskraft! Riksantikvarieämbetets strategi för regional tillväxt 2011-2013*.

⁴ COM (2014) 477 final

⁵ Regeringens skrivelse 2013/14:218

⁶ Regeringskansliet 2014

investeringsfonder 2008-2013⁷, vilket innebär att kulturmiljöarbetet inte fullt ut ingår i regionernas utveckling.

Riksantikvarieämbetet ansvarar för frågor om kulturarvet.⁸ Ansvaret omfattar i första hand frågor om kulturlandskap, kulturmiljöer och kulturföremål. Med utgångspunkt i de nationella kulturpolitiska målen och de nationella målen för kulturmiljöarbetet ska Riksantikvarieämbetet vara pådrivande och stödjande inom sitt verksamhetsområde. Myndigheten ska särskilt

- verka för ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- verka för att kulturvärdena i bebyggelsen och i landskapet tas till vara samt bevaka kulturmiljöintresset vid samhällsplanering och byggande,
- följa och stödja det regionala kulturmiljöarbetet,
- följa upp och utvärdera kulturmiljöområdets styrmedel och arbetssätt och vid behov föreslå åtgärder för kulturmiljöarbetets utveckling,
- verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde,
- främja kunskapsförsörjning och metodutveckling samt bedriva informations- och rådgivningsverksamhet inom sitt verksamhetsområde
- förvalta nationella databaser för kulturhistorisk information och
- integrera ett jämställdhets-, mångfalds- och barnperspektiv samt ett internationellt och interkulturellt utbyte och samarbete.

Mål

Denna strategi har två övergripande mål

- antalet kulturmiljöprojekt som stöds av struktur- och investeringsfonderna har ökat 2014-2020 jämfört med förra programperioden och

⁷ Fördelningen av stöd till projekt med kulturanknytning följs upp årligen av Riksantikvarieämbetet, Riksarkivet, Statens kulturråd och Svenska filminstitutet. Av de rapporter som tagits fram 2008-2013 framgår att endast ett fåtal projekt som bidrar till att nå målen för kulturmiljöarbete har erhållit stöd (Kulturrådet 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013). Merparten av medlen till kulturmiljöarbete har fördelats inom ramarna för Landsbygdsprogrammet.

⁸ Förordning (2014:1585) med instruktion till Riksantikvarieämbetet

- andelen struktur- och investeringsfondsmedel som tillfaller kulturmiljöarbete har ökat 2014-2020 jämfört med förra programperioden.⁹

För att nå strategins mål har två centrala målgrupper identifierats. Den första är de *aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt*, till exempel programkontor, länsstyrelser, regionalt utvecklingsansvariga aktörer eller andra berörda myndigheter. Här ingår de aktörer som kan besluta om medel för regional tillväxt. Andelen medel och antalet projekt ska höjas genom att öka denna grups kännedom om hur arbete med kulturmiljön bidrar till regionernas utveckling.

Den andra gruppen är de *aktörer som genomför kulturmiljöarbetet*, till exempel museer, hembygdsföreningar, förvaltningar av olika slag eller enskilda. Antalet beviljade ansökningar från denna grupp ska öka genom att Riksantikvarieämbetet initierar utveckling av verktyg och information om hur ansökningssystemet fungerar. Det kan till exempel handla om finansieringsmöjligheter eller kommunikationsinsatser. Riksantikvarieämbetet ska även arbeta för att undanröja hinder som begränsar antalet ansökningar.

Vad är kulturmiljöarbete?

Kulturmiljöarbete handlar om att med olika medel bevara, använda och utveckla historiska lämningar och miljöer. Arbetet ska bidra till ökad livskvalitet och att humanistiska perspektiv ges utrymme att påverka samhällsutvecklingen¹⁰. Det statliga kulturmiljöarbetet ska främja

- ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas,
- människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön,
- ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser och
- en helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Dessa mål ska styra de statliga insatserna på kulturmiljöområdet. De ska även kunna inspirera och vägleda politiken i kommuner och landsting. Av de myndigheter som

⁹ Med förra programperioden avses åren 2007-2013. Vid uppföljning och utvärdering krävs att till exempel förändrade regelverk tas i beaktande, så som att miljöstödet för värdefulla natur- och kulturmiljöer inte finns i programperioden 2014-2020.

¹⁰ Regeringens proposition 2012/13:96, s. 35f

medverkar i det regionala tillväxtarbetet har flertalet verksamheter som direkt eller indirekt bidrar till målen för kulturmiljön.¹¹

Ett stort antal myndigheter har delansvar för kulturmiljön och bör vara involverade i och ta ansvar för kulturmiljöns förvaltning och utveckling.¹² Riksantikvarieämbetets kulturmiljöarbete sker också till stor del genom att engagera andra aktörer att arbeta för att nå kulturmiljömålen. Aktörerna kan befinna sig på central, regional, kommunal eller lokal nivå och höra hemma i näringslivet, i civilsamhället eller bland offentlighetens institutioner.

Kulturmiljöarbete i den regionala utvecklingen

De regionala treårsplanerna för fördelning av kulturmiljövårdsanslaget och länens/regionernas kulturplaner är viktiga instrument för styrningen av kulturmiljöarbetet. De regionala utvecklingsprogrammen är ett annat centralt verktyg för det regionala kulturmiljöarbetet. En genomgång av samtliga regionala program visar på tre generella utvecklingsområden där kulturmiljöarbetet framstår som särskilt relevant för regionernas målsättningar. Kulturmiljöarbetet kan bidra till regionernas mål att utveckla företagande och besöksmål. Det kan bidra till att skapa attraktiva boendemiljöer och det kan även vara en viktig kraft i arbetet med att främja social inkludering.

- Det finns ett stort intresse för historia och kultur i samhället.¹³ Ett utvecklat kulturliv gynnar framväxten av en ekonomi som hör samman med de kulturella och kreativa näringarna.¹⁴ För regionerna innebär intresset för kultur och historia en möjlighet att stödja företagande som utvecklar produkter och tjänster med kopplingar till dessa frågor. I detta ingår digitalisering och visualisering samt utveckling av besöksmål och besöksnäring i anslutning till särskilda kulturmiljöer. Andra exempel är utveckling av byggnadsvårdsföretag, konserveringsateljéer, utbildningsanordnare eller andra kulturarvsentreprenörer¹⁵.

---

¹¹ Riksantikvarieämbetet 2015

¹² Regeringens proposition 2012/13:96, s. 35f

¹³ t.ex. Welinder 2003, s.83, 172; Licciardi & Amirtahmasebi 2012

¹⁴ Bergqvist 2012

¹⁵ Modell för att identifiera kulturarvsföretag togs fram av Kontigo 2013, på uppdrag av Riksantikvarieämbetet

- Det finns ett samband mellan välbevarade kulturmiljöer och attraktiva boendemiljöer.¹⁶ Regionala satsningar på att bevara byggnader, miljöer och landskap med historisk karaktär lockar människor att bosätta sig i ett område. Det omfattar utveckling av både landsbygd och stad.
- Slutligen kan kulturmiljöfrågornas relation till historien och olika historiska perspektiv vara en viktig källa till insikter om samhället i stort. Historia påverkar hur vi ser på oss själva och tänker på varandra. Kunskap om historia och historiska perspektiv kan påverka normer, värderingar och mentala mönster.¹⁷ Arbetet med att bevara historiens miljöer och platser kan på detta vis bidra till social delaktighet och ett inkluderade samhälle, vilket är ett mål för många regioner.

Inom dessa fält bedömer Riksantikvarieämbetet att regionernas målsättningar helt eller delvis tangerar målen för kulturmiljöarbetet. Det borde därför finnas goda förutsättningar för regionalt utvecklingsansvariga aktörer att efterfråga, bedriva och medfinansiera kulturmiljöprojekt som bidrar till utvecklingen av företagande och besöksmål, till skapandet av attraktiva boendemiljöer och till arbetet med att främja social inkludering.

Dessa områden sammanfaller även med målsättningar och prioriteringar beskrivna i *Östersjöstrategin* och i den *nationella strategin för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020*¹⁸.

Möjligheter och utmaningar

Det samlade kulturmiljöarbetet har stora möjligheter att stödja den regionala utvecklingen. Det viktigaste bidraget från nationell, regional och kommunal förvaltning sker genom att använda de verktyg som finns för att bevara, använda och utveckla de byggnader, miljöer och landskap som är viktiga för boende, besökare och företag. Digitalisering och ökad

¹⁶ Rypkema 2009; Licciardi & Amirtahmasebi 2012; Riksantikvarieämbetet 2014

¹⁷ Burström 2004; Gill 2008

¹⁸ Commission of the European Communities 2013; Regeringskansliet 2014. För Östersjöstrategins räkning bidrar kulturmiljöarbetet till målsättningen att bygga band mellan regionens invånare (Connect the region) och de prioriterade områdena: kultur, utbildning, innovation och turism. Kulturmiljöarbetet som bedrivs i regionerna bidrar på olika sätt till samtliga prioriteringar utpekade i regeringens nationella strategi, det vill säga 1) Innovation, företagande och entreprenörskap, 2) Attraktiva miljöer, 3) Kompetensförsörjning och 4) Internationellt och gränsöverskridande samarbete. Kulturmiljöarbetet har effekter som bidrar till att nya företag skapas, att tilltalande miljöer bevaras, till folkbildningen och till utvecklingen av unika gränsöverskridande natur- och kulturmiljöer.

tillgänglighet via internet gör det möjligt att ta del av, utveckla och integrera kulturmiljöarbete på nya sätt.

Kulturmiljöns samband till historia och olika perspektiv på historien är en kraft som kan påverka normer, värderingar och mentala mönster i samhället. Det är därigenom viktigt för en mängd olika frågor som till exempel mångfald, jämställdhet, miljö, demokrati och social sammanhållning. Kulturmiljöarbetet är på så sätt en medpart som möjliggör en hållbar samhällsutveckling generellt så väl som för individer och för företag.

Det finns dock flera stora utmaningar för det kulturmiljöarbete som sker inom ramarna för EU:s struktur- och investeringsfonder.

Kulturmiljöarbetet står på två ben. Det ena fokuserar på att bevara, använda och utveckla utpekade platser och miljöer med hjälp av olika verktyg. Det andra handlar om att bygga upp, förvalta och utveckla information och kunskap om kulturmiljöer i stort. För viss kulturmiljökompetens och välkända kulturmiljöer kan direkta effekter av satsningar från struktur- och investeringsfonder yttra sig förhållandevis snabbt i form av nya eller utvecklade företag. Merparten av kulturmiljöarbetet består dock av långsiktiga kunskapsuppbyggande satsningar på kulturmiljön som innebär mer indirekta effekter för den regionala utvecklingen. Detta gäller särskilt kulturmiljöarbete med fokus på insamling av ny information som ökar kunskapen om attraktiva boendemiljöer, utvecklingen av nya besöksmål och projekt som har positiva effekter för social delaktighet och bygget av ett inkluderande samhälle. Det är en utmaning att sprida kunskap om kulturmiljöarbetets indirekta eller fördröjda effekt för tillväxt och regional utveckling.

Kulturmiljön och kulturmiljöarbete utgör en viktig beståndsdel för utveckling av företagande och besöksmål. Inte sällan är kulturmiljön även själva reseanledningen för besökare¹⁹. Men utmaningen är att förvaltningen av kulturmiljön ofta är finansierad, förutom med privata medel, enbart genom länsstyrelsens kulturmiljövårdsanslag²⁰ eller museiverksamhet på de regionala museerna. Det är extra tydligt i nuvarande programperiod då miljöersättningen för värdefulla natur- och kulturmiljöer inte är kvar i landsbygdsprogrammet. I takt med att kulturmiljöer utvecklas och lyfts fram inom regional utveckling ökar således också anspråken på kulturmiljöanslaget och anslagen för museiverksamhet. Även om det i vissa fall finns strukturfondsmedel och liknande finns inte möjlighet för kulturmiljöaktörer att svara upp med medfinansiering. Här finns behov av att utveckla finansieringsmodeller för hur olika aktörer

¹⁹ Enligt Tillväxtverket omsätter besöksnäringen i Sverige omkring 284 miljarder om året. 105 miljarder härrör från utländska turister (Tillväxtverket 2014). En betydande andel av besöken kan förmodligen kopplas till kultur och historia.

²⁰ Kulturmiljövårdsanslaget för hela landet var 251miljoner kr 2015.

kan återföra medel till förvaltning och bevarande av kulturmiljöer men också till framtagande av ny kunskap. Det finns också behov av att se över olika möjligheter till medfinansiering och förtydliga vilka delar av struktur- och investeringsfonderna som kan gå till kulturmiljö och kulturmiljöarbete.

Ännu en utmaning är att förmedla kunskap om att kulturmiljöarbete också är en form av kulturarbete. I dagsläget framgår detta inte tydligt i de regionala utvecklingsplanerna. Historiska miljöer låter sig användas för att väcka tankar om en mängd olika samhällsfrågor som tillsammans bidrar till bildandet av en mångfacetterad världsbild. Liksom andra former av kulturarbete möjliggör arbetet med kulturmiljön sådan eftertanke och reflektion som är viktig i bygget av ett demokratiskt samhälle.

Riksantikvarieämbetets prioriteringar

För Riksantikvarieämbetets medverkan i det regionala tillväxtarbetet har nedanstående prioriteringar identifierats. I fokus för prioriteringarna är de i strategin utpekade målgrupperna *aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt* respektive *aktörer som genomför kulturmiljöarbete*. Internt på Riksantikvarieämbetet kommer det att genomföras insatser i form av utbildning av chefer och medarbetare samt systematisk omvärldsbevakning av regionala tillväxtfrågor. Med utgångspunkt i prioriteringarna är det upp till varje avdelning att årligen utforma aktiviteter som bidrar till att nå målen om ökat antal projekt och ökad andel medel.

Aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt

För att öka denna grups kännedom om hur kulturmiljöarbetet bidrar till regionernas utveckling prioriterar Riksantikvarieämbetet insatser av kunskapsuppbyggande och erfarenhetsutbytande karaktär.

- Vi kommer att genomföra utvärderingar som på olika sätt lyfter fram kulturmiljöarbetets effekter för den regionala tillväxtpolitiken, landsbygdsfrågorna och havs- och fiskeripolitiken. Ett exempel är en planerad utvärdering av effekterna

av att miljöstödet för värdefulla natur- och kulturmiljöer tagits bort i nuvarande programperiod.

- Vi ska arrangera konferenser, seminarier och andra slags informationsinsatser i avsikt att höja målgruppens kännedom om kulturmiljöarbetets värde för regional utveckling.
- Vi planerar kunskapshöjande insatser i form av riktade utbildningar till nyckelpersoner inom den nationella och regionala förvaltningen.
- Vi kommer att genomföra en studie av regionala fonden som syftar till att undersöka vilka resultat och effekter som fonden haft på kulturmiljöarbetet.
- Vi ser ett behov av forskning och utvecklingsinsatser som undersöker sambanden mellan kulturmiljöfrågor och regional utveckling. Till exempel i form av en kunskapsöversikt.
- Vi ska stödja olika aktörer i att stärka skrivningar om kulturmiljö i olika program och underlag, som till exempel regionala utvecklingsstrategier, styrdokument och mallar för åtgärder inom landsbygdsprogrammet samt utlysningar och informationsmaterial om struktur- och investeringsfonderna.

Aktörer som genomför kulturmiljöarbete

För att öka antalet beviljade ansökningar från aktörer som genomför kulturmiljöarbetet ska Riksantikvarieämbetet utveckla verktyg, informera och utbilda om hur de kan skapa projekt och söka medel ur struktur- och investeringsfonderna. Insatser för att undanröja hinder som begränsar antalet inlämnade och beviljade projekt ska också genomföras.

Struktur- och investeringsfonderna har olika karaktär. Detta innebär att enskilda aktörer har olika möjligheter att söka projekt från fonderna. Insatser för att höja antal projekt och andel medel måste därför behovsanpassas för varje fond.

- Vi kommer att prioritera aktiviteter som möjliggör erfarenhetsutbyte mellan aktörer som tidigare sökt och fått projekt och aktörer som planerar ansökningar. Genom kommunikationsinsatser som konferenser, seminarier och publikationer ska information spridas om finansieringsmöjligheter i programmen,

ansökningsprocessen och hur projekt kan skapas. Här kan Riksantikvarieämbetet även samla in information om vilka hinder som behöver undanröjas för att fler ansökningar ska lämnas in och beviljas.

- Vi kommer att sprida information mellan EU-nivå och aktörsnivå om hur kulturmiljöarbete bidrar till regional utveckling.
- Vi kommer att genomföra studier av sociala fonden och havs- och fiskerifonden för att klargöra vilka aktörer och på vilket sätt kulturmiljöarbete kan genomföras inom ramarna för fonderna. Studierna ligger sedan till grund för framtagandet av insatser för att höja antalet inlämnade och beviljade projektansökningar om kulturmiljöarbete.
- Vi ska även fortsättningsvis årligen redovisa svenska projekt med kulturanknytning som beviljats stöd av EU:s strukturfondsprogram, inklusive de territoriella programmen. Avsikten är att utveckla uppföljningen av kulturmiljöprojekt.
- Vi kommer att ta fram information och utbildningar till rådgivare och företagscoacher i syfte att höja antalet ansökningar inom landsbygdsprogrammet om insatser som gynnar kulturmiljön.
- Vi ska identifiera vilka möjligheter och hinder det finns för att använda kulturmiljövårdsbidraget som medfinansiering av struktur- och investeringsfondsprojekt. Resultaten tillsammans med goda exempel ska redovisas i en rapport som ska ligga till grund för kommande arbete med kulturmiljöbidraget.

Samverkan

För att kunna genomföra de ovan beskrivna prioriteringarna krävs samverkan med andra nationella myndigheter, länsstyrelser och regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Vi kommer att ta initiativ till samarbete med utgångspunkt i de regionala prioriteringarna och de nationella myndigheternas verksamheter och strategier för medverkan i det regionala tillväxtarbetet. Vilka myndigheter och organisationer detta blir kommer klargöras först när olika aktiviteter preciserats. Initialt prioriteras de förvaltande myndigheterna ESF-rådet,

Statens Jordbruksverk och Tillväxtverket. Forum för regional tillväxt och attraktionskraft²¹ och rundabordsamtal är lämpliga arenor för frågor om kulturmiljöarbete och regional tillväxt. Tematiska samtal där kulturens och kulturmiljöarbetets betydelse för andra samhällsområden blir belyst på olika sätt är prioriterat. Riksantikvarieämbetet ingår även i analysgruppen för regional tillväxt och attraktionskraft.

Inför nuvarande programperiod medverkade Riksantikvarieämbetet i dialoger med regionalt utvecklingsansvariga aktörer. Avsikten är att med dessa som utgångspunkt även undersöka vilka samarbeten och frågor som kan utvecklas. Riksantikvarieämbetet deltar även i beredning och utvärdering av kultursamverkansmodellen.

Riksantikvarieämbetet har idag överenskommelser om utvecklingssamverkan med Skåne, Västernorrland och Västra Götaland. Överenskommelserna handlar om att ta tillvara och utveckla kulturmiljö- och kulturarvsfrågorna i de regionala kulturplanerna, oavsett finansiering. Dessa ska fungera som exempel på politiskt ansvarstagande för kulturmiljö som kan fungera som inspiration för hela landet, men ska också ge viktig kännedom om regionala villkor och påverka Riksantikvarieämbetets prioriteringar.

Uppföljning

Utgångspunkten är att de planerade insatserna ska ge nedanstående förväntade resultat och effekter. Det kan dock visa sig under programperioden att förutsättningar förändras, att insatser inte slår så väl ut som förväntat, att det krävs fler lärandeinsatser och att ytterligare uppdrag tillkommer. Därför kan justeringar av strategin komma att genomföras. Kulturmiljöavdelningen ansvarar för att strategin följs upp.

Förväntade resultat och effekter för aktörer som förvaltar system och medel för regional tillväxt

Andelen medel och antalet projekt ska höjas genom att öka denna grupps kännedom om hur arbete med kulturmiljön bidrar till regionernas utveckling. Insatser riktade till målgruppen mäts genom indikatorerna nedan, fördelat per fond.

---

²¹ Nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020, s.45

- Antal åtgärder för ökad kännedom om hur kulturmiljöarbetet bidrar till regional utveckling.
- Antal nya och utvecklade befintliga samarbeten/kontakter.

Effekter på kort sikt

- Ökad kunskap inom nuvarande system om vilka kulturmiljöprojekt som kan komma ifråga.
- Ökad kunskap om kulturmiljöarbetets betydelse för det regionala tillväxtarbetet och vice versa.
- Externa aktörer inom olika sektorer och på olika administrativa nivåer har erhållit relevant stöd.

Effekter på lång sikt

- Ökad kunskap om hur kulturmiljön används för boende, besökare och i företagande, vilken betydelse den har för regional attraktivitet och i samhällsutvecklingen i övrigt.
- Bättre förutsättningar för att uppnå målen för kulturmiljöarbetet.
- Bättre resursallokering i statsförvaltningen.

Förväntade resultat och effekter för aktörer som genomför kulturmiljöarbetet

Den andra gruppen är de aktörer som genomför kulturmiljöarbetet. Antalet beviljade ansökningar från denna grupp ska öka genom att Riksantikvarieämbetet initierar utvecklingen av verktyg och information om hur ansökningssystemet fungerar. Riksantikvarieämbetet ska även arbeta för att undanröja hinder som begränsar antalet inlämnade projekt. Det förväntade resultatet för målgruppen mäts genom indikatorerna nedan, fördelat per fond.

- Antal möjligheter till erfarenhetsutbyte.
- Antal utvecklade verktyg.
- Antal informationsinsatser om ansökningssystemet.
- Antal nya och utvecklade befintliga samarbeten/kontakter.
- Antal åtgärder för att undanröja hinder.
- Antal utbildningstillfällen/antal deltagare.

Effekter på kort sikt

- Ökad kunskap om finansieringsmöjligheter till kulturmiljöprojekt.
- Ökad kunskap om kulturmiljöarbetets effekter på regionala tillväxtarbetet och vice versa. Externa aktörer inom olika sektorer och på olika administrativa nivåer har erhållit relevant stöd.

Effekter på lång sikt

- Ökad kunskap om hur kulturmiljön används för boende, besökare och i företagande, vilken betydelse den har för regional attraktivitet och i samhällsutvecklingen i övrigt.
- Bättre förutsättningar för att uppnå målen för kulturmiljöarbetet.

Referenser

Bergquist, E. 2012. *Är framtiden kulturens re-renässans?* Underlagsrapport till framtidskommissionen. Stockholm. Regeringskansliet.

Burström, M. 2004. *Svunna världar och samtidsförståelse. Ordning mot kaos: studier av nordisk förkristen kosmologi.* Lund. Nordic Academic Press.

European Commission 2013. *Commission staff working document accompanying the Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions concerning the European Union Strategy for the Baltic Sea Region. ACTION PLAN.*

European Commission 2014. *Communication from the Commission to the European Parliament, The Council, The European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions. COM (2014) 477 final.*

Förordning (2007:713) om regionalt tillväxtarbete.

Förordning (2014:1585) med instruktion till Riksantikvarieämbetet.

Gill, A. 2008. *Efter den stora berättelsen. Uppdragsarkeologi, kulturmiljövård och förmedling.* Stockholm. Riksantikvarieämbetet.

Kontigo 2011. *Företag inom kulturarvssektorn. En kartläggning av aktiebolag verksamma inom kulturarvssektorn 2011.* Underlagsrapport till Riksantikvarieämbetet.

Licciardi, G. & Amirtahmasebi, R. 2012. (red). *The Economics of Uniqueness. Investing in Historic City Cores and Cultural Heritage Assets for Sustainable Development.* Washington D.C. The World Bank.

Regeringens proposition 2012/13:96. *Kulturmiljöns mångfald.*

Regeringens skrivelse 2013/2014. *Partnerskapsöverenskommelsen.*

Regeringskansliet 2014. *En nationell strategi för regional tillväxt och attraktionskraft 2014-2020.* Näringsdepartementet.

Regeringskansliet 2014. *Uppdrag att ta fram långsiktiga strategier för myndigheternas medverkan i det regionala tillväxtarbetet under perioden 2014-2020*. N2014/2501/RT.

Riksantikvarieämbetet 2014. *Farokonventionen – Europarådets ramkonvention om kulturarvets samhälleliga värde*. Stockholm. Riksantikvarieämbetet.

Riksantikvarieämbetet 2015. *Nya nationella mål för kulturmiljöarbete – Myndigheters arbete för att bidra till målens uppfyllelse*. Stockholm. Riksantikvarieämbetet.

Rypkema, D. 2009. *Economics and the built cultural heritage. Heritage and Beyond*. Strasbourg. Council of Europe Publishing.

Statens kulturråd 2008. *Stöd från EU:s strukturfonder till svenska projekt med kulturanknytning 2008*. Stockholm. Statens kulturråd.

Statens kulturråd 2009. *Stöd från EU:s strukturfonder till svenska projekt med kulturanknytning 2009*. Stockholm. Statens kulturråd.

Statens kulturråd 2010. *Redovisning av projekt med kulturanknytning i EU:s strukturfonder 2010*. Stockholm. Statens kulturråd.

Statens kulturråd 2011. *Redovisning av projekt med kulturanknytning i EU:s strukturfonder 2011*. Stockholm. Statens kulturråd.

Statens kulturråd 2012. *Redovisning av projekt med kulturanknytning i EU:s strukturfonder 2012*. Stockholm. Statens kulturråd.

Statens kulturråd 2013. *Redovisning av projekt med kulturanknytning i EU:s strukturfonder 2013*. Stockholm. Statens kulturråd.

Tillväxtverket 2014. *Fakta om svensk turism 2013*. Turismens effekter på ekonomi, export, sysselsättning samt volymer, beteenden, utbud och efterfrågan. Stockholm. Tillväxtverket.

Welinder, S. 2003. *Min svenska arkeologihistoria. Ett ekonomiskt och socialt perspektiv på 1900-talet*, Lund. Studentlitteratur.